

Slovo k povzbuzení na středu 25. března 2020, na slavnost Zvěstování Páně...
Biblická čtení: Iz 7,10-14; Ž 40; Žid 10,4-10; Lk 1,26-38

Milé sestry, milí bratři,

dnešní krásná, velická a starobylá slavnost (slaví se už někdy od 4. století, tedy od doby, kdy se ustanovilo datum slavení Vánoc na dobu kolem zimního slunovratu) zpřítomňuje, co se stalo devět měsíců před Narozením Páně: událost Vtělení, kdy Bůh-Syn sestoupil z nebe do dějin a stal se v lůně Marie Panny člověkem, aby tak člověk, propadlý hříchu a slabosti, se mohl plněji navrátit k Bohu. Je to událost, která rozpůlila dějiny na dobu před Kristem a dobu po Kristu, událost, kterou končí Starý a začíná Nový zákon, což bychom si ostatně měli každý den připomenout v půli dne (v poledne) modlitbou Anděl Páně. „A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi,“ jak říká evangelista Jan.

Svatý Lukáš ze všech čtyř evangelistů popisuje průběh samotné události vtělení nejpodrobněji, to byl právě dnešní evangelijní úryvek. Ještě více (až půvabných) detailů nám pak podává takzvané Protoevangelium Jakubovo (jak jsme si připomněli už před několika dny, v den slavnosti svatého Josefa, jedná se o starokřesťanský apokryfní spis, starými církevními otci ovšem velmi ceněný, který vypráví detailně o narození a životě Panny Marie až právě do chvíle, kdy se stala Matkou Božího Syna). V něm čteme, jak Panna Maria šla zrovna ke studni s vědrem načerpat vodu, když k ní přistoupil anděl Páně a pozdravil ji, ona se vrátila domů a ve světničce začala tkát přehoz do jeruzalémského chrámu, když k ní anděl znovu přišel a zvěstoval, že počne a porodí Syna, a ona, udivená, souhlasila a zázračně počala.

Toto apokryfní rozvyprávění (fabulace v tom nejlepší slova smyslu) evangelijní strohosti, které díky oblíbenosti a rozšířenosti Protoevangelia Jakubova došlo i nejednoho výtvarného zpracování, není samoučelné a není jen produktem lidské zvědavosti, někdy až obsese, všechno vždycky vědět přesně a dopodrobna. Je i znamením (staro)křesťanského přesvědčení, že ke vtělení skutečně došlo, že celé křesťanství není jen mýtus a už vůbec ne ideologie, ale především pravda založená na historické skutečnosti, i když tuto skutečnost jednoznačně převyšuje. Jestliže k události vtělení skutečně před více než dvěma tisíci lety došlo, musela mít i své detaily, podrobnosti, jaké má i každá jiná událost, ke které dochází. A právě ty chce Protoevangelium Lukášovo zachytit.

Ať už dějinné podrobnosti byly přesně takové, jaké starokřesťanský apokryf uvádí, anebo trochu jiné, to nevíme a nemůžeme ani vědět. Nevadí to, protože při dnešní slavnosti jde samozřejmě předně o událost samu, navíc o událost, ve které je celý základ a smysl křesťanství, základní pravda, že Ježíš Kristus je pravý Bůh (po otci) a pravý člověk (po matce), a zároveň pravda, že Bůh přijal spolu s lidstvem Ježíše Krista podivuhodným způsobem i lidství nás všech. Proto je Ježíš Kristus „jediným prostředníkem mezi Bohem a člověkem“ a Bůh je tak od chvíle vtělení (přímo „zčlověčení“) nově a intenzivněji než kdy před tím přítomen v každém člověku a člověk v něm.

To je skutečně nejzásadnější. Ale snaha mít před sebou ony detaily tuto událost obklopující není přesto beze smyslu. Nejenže je součástí vyznání, že vtělení (a potažmo celé evangelium) je něco skutečného, něco, k čemu opravdu došlo a co je stále živé, ale i proto, že nám ukazuje, že tím pádem ani náš vztah s Bohem se nemůže odehrávat jinak než v prostředí docela konkrétních detailů. Jestliže Bůh jednou (jedinečně a zázračně) sestoupil v konkrétním čase do docela konkrétního života dívky, panny jménem Maria a jejího snoubence svatého Josefa, pak stejně tak chce znovu a znovu tajemně sestupovat do života každého z nás. Do života s jeho konkrétnostmi, podrobnostmi a okolnostmi. Aby nás a vše kolem nás skrze nás proměnil svou přítomností, ba přímo „zbožstil“. Křesťanský život tak nikdy nemůže být odtržen od konkrétna, v němž se odehrává. Do konkrétna Bůh přichází a v konkrétnu chce také přebývat, tak chce být znovu a znovu „počinán“ a „rozen“.

A to je v naší nynější situaci opět velmi důležité. Nyní chce být Bůh „počínán“ a „rozen“ v době tísně, karantén, hrozeb, v době vykojení z normálu, samot a existenčního znejistění, v době nemoci a nebezpečí smrti jedněch a velikého vypětí a obětavosti jiných a tak dále. Co to má konkrétně znamenat, to musíme ve svém svědomí osvíceném vírou a světlem evangelia dennodenně objevovat sami. Ale objevit to můžeme jen tehdy, když se Kristovu přícházení otevřeme. „Na tvoje ne či ano, celý svět čeká, svatá Panno“ říká v Popelce Nazaretské Václav Renč a jeho slovo platí i naší duši a pro tu malinkou částku světa, v níž nyní konkrétně každý z nás jsme.